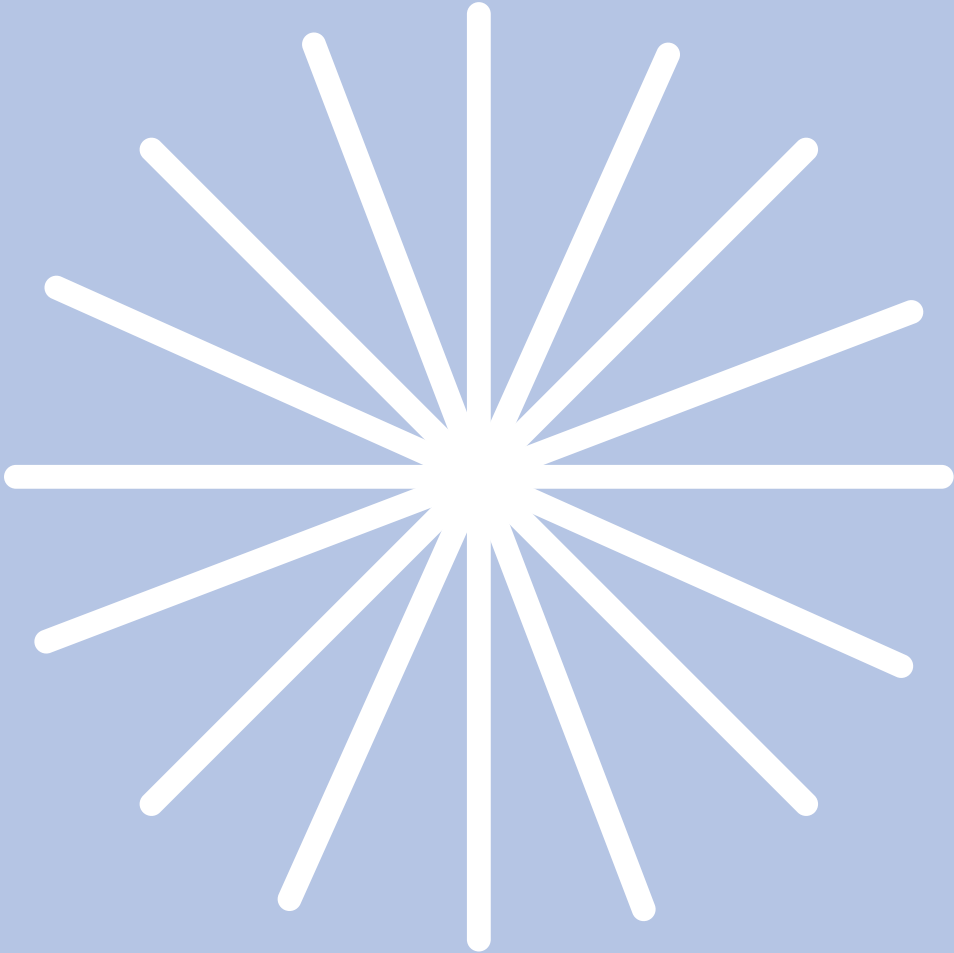

Npuls

npuls.nl

Gedragstijlen.

Vindbaarheid van kennis ten
behoefte van onderwijsinnovatie

Kennisproduct

Gedragstijlen.

Vindbaarheid van kennis ten
behoefte van onderwijsinnovatie

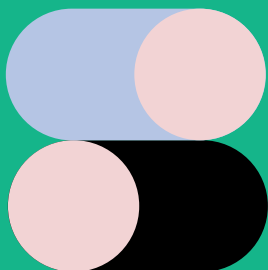
Auteurs: Djujan Bijstra

Redactie: Mara Post, Thys de Haan

Publicatie: juli 2024

Op deze uitgave is de Creative Commons Naamsvermelding 4.0-licentie van toepassing. Maak bij gebruik van dit werk vermelding van de volgende referentie: Bijstra, Djujan (2024). Gedragstijlen. Vindbaarheid van kennis ten behoeve van onderwijsinnovatie. Utrecht. Npuls.

Inhoud

Inleiding

Gedragstijl: ik zoek inspiratie

Gedragstijl: ik wil verdieping

Gedragstijl: ik wil het antwoord

Inleiding

Dit kennisproduct “Gedragstijlen” belicht het gedrag en de behoeften van docenten en docentondersteuners bij het zoeken naar informatie op het gebied van onderwijsinnovatie.

In de context van zoeken naar informatie over onderwijsinnovatie zijn drie gedragstijlen beschreven:

- ik zoek **inspiratie**
- ik wil **verdieping**
- ik wil het **antwoord**

Wat is een gedragstijl?

Gedragstijlen zijn de houdingen, reacties en gedragingen die mensen vertonen binnen dezelfde context of levenservaring. Dit zichtbare deel wordt beïnvloed door hun gedragstijl. Deze stijl wordt ook gevormd door de niet-zichtbare elementen, zoals gedachten en overtuigingen binnen een specifieke situatie. Gedragstijlen zijn meestal niet statisch en kunnen variëren afhankelijk van de situatie of in de loop van de tijd.

Hoe kan ik de Gedragstijlen gebruiken?

Als onderwijsprofessional verantwoordelijk voor onderwijsinnovatie kan het helpen als je weet hoe mensen zoeken naar informatie. De Gedragstijlen zijn gemaakt als resultaat van een onderzoek naar vindbaarheid van informatie over onderwijsinnovatie. Er is daarin onderzocht wat zoekstrategieën, behoeften en knelpunten zijn hierbij.

Je zou de Gedragstijlen ook kunnen gebruiken in een iets andere context waarin het zoeken van informatie een rol speelt. Als onderwijsprofessional of ontwerper kun je dit kennisproduct op verschillende manieren benutten:

- **Input voor beleid:** gebruik de inzichten bij het ontwikkelen van onderwijsbeleid op het gebied van vindbaarheid en onderwijsinnovatie.
- **Inzicht:** krijg inzicht in het gedrag en de behoeften van professionals binnen jouw onderwijscontext.
- Startpunt voor het **ontwerp** van oplossingen: bedenk welke gedragstijl je vooral wilt bedienen en laat daar je oplossing(en) bij aansluiten. Bedenk hoe je het beste tegemoet kunt komen aan de doelen en behoeften van die gedragstijl en hoe je invulling kunt geven aan de gewenste rol. Dit kunnen zowel digitale als niet-digitale oplossingen zijn.
- **Inspiratie** in zijn algemeenheid: er zijn vast situaties die we niet van tevoren bedacht hebben waar de Gedragstijlen houvast geven. Gebruik ze naar eigen inzicht!

Context

De Gedragstijlen zijn gebaseerd op een kwalitatief (UX) onderzoek van de Kennishub leren & innoveren. Er is een inventarisatie uitgevoerd door middel van 18 gestructureerde diepte-interviews met docenten en docentondersteuners uit het mbo, hbo en wo. De gedragstijlen in dit kennisproduct zijn een tussenproduct van de themalijn Vindbaarheid. Op basis van deze inventarisatie wordt er gekeken waar kansen voor verbetering liggen op het gebied van vindbaarheid van informatie.

Laten we samen kennis over onderwijsinnovatie beter vindbaar maken.

Ik zoek inspiratie

Voorbeeldsituaties

- **Startfase** van een innovatie; nieuwe module, nieuw curriculum, etc.
- **Kaders** bepalen voor een onderwijsinnovatie; waar willen we naar toe?
- Inzetten van **tijdelijke gelden** voor innovatie
- Meer willen weten over een bepaald onderwerp, maar nog **niet heel gericht**.
- Op de hoogte willen blijven van de **laatste ontwikkelingen over...**

“LinkedIn is mijn belangrijkste bron om te starten: (...) ik ga thuis lekker op de bank liggen en dan pak ik mijn mobiel erbij en dan scroll ik lekker door mijn timeline. Vervolgens zet ik interessante dingen op mijn to-do list.”

Gedrag

- Zoeken via **Google**.
- Praten met het **werkveld**.
- **Voorbeelden zoeken** van onderwijsinnovatie: wat hebben anderen gedaan?
- **Collega's** bevragen die je kent.
- **CTL** benaderen.
- Scrollen door **LinkedIn**.
- **Subsidiewebsites** raadplegen.
- **Landelijke organen** volgen (fysiek).
- Specifieke **blogs** volgen.
- Onbekenden benaderen, bijvoorbeeld via LinkedIn.
- Groepen scannen in de **Teamsomgeving(en)** van de instelling.
- Participeren in een **kennisnetwerk of community**.
- **Conferentie**bezoek.

“Maar het meest waardevolle is toch wel het werkveld; want die zeggen soms toch wel heel andere dingen dan dat je online kunt vinden.”

Doelen

- **Op de hoogte zijn** van de laatste ontwikkelingen.
- **Geïnspireerd** worden.
- **Doorverwezen worden** naar iemand of iets die het wel weet.
- Mensen in de organisatie **meekrijgen**.

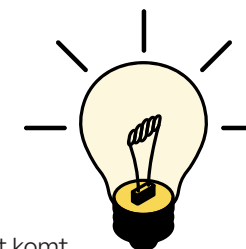
“Ik zoek eigenlijk vooral een goede zoekmachine.”

Beschrijving

De onderwijsprofessional zoekt informatie over onderwijsinnovatie en wil geïnspireerd worden, maar weet niet precies waar hij of zij moet beginnen.

Behoeften

- **Centrale plek** waar je alle informatie kunt vinden rondom onderwijsinnovatie.
- **Hapklare brokken** informatie; snel een beeld krijgen of iets interessant is. Formaat: kennisclips, infographics.
- **Informatie doorspelen**: zorgen dat informatie op de juiste plek terecht komt.

*“Alles is nu heel erg versnipperd! Het netwerk organiseert zich steeds weer opnieuw. Ik heb behoefte aan **kennisconsolidatie**.”*

*“Ik loop tegen een probleem aan: heeft **iemand anders** daar al eens mee van doen gehad?”*

Gewenste rol

- **Gids**: waar is informatie te vinden? Wie weet wat? Wat wordt waar, op welk niveau, vastgelegd (faculteit, instituut, SURF)? Wat is belangrijk?
- **Verbinder**: verbinding op landelijk niveau, mensen samenbrengen om kennis te delen en naar het grote geheel te kijken.

*“Ik weet vaak niet waar ik online moet zoeken, dus dan ga ik maar **naar iemand toe**. En dat gaat heel goed. Als die persoon het niet weet stuurt hij me wel **naar iemand anders**.”*

*“Ik zoek bronnen die dus eigenlijk een beetje soort van **overzicht-sites** zijn, die weer doorverwijzen. Dat versnelt gewoon.”*

“Verbindingsfunctie vind ik een goed idee. Focus op verspreiden en meer massa maken. Dat is voor elke instelling op zich wel een uitdaging.”

Houding				
Moeite willen doen	Minimaal	Passief	Gemiddeld	Actief
Behoeftte aan ondersteuning	Heel hoog	Gemiddeld	Laag	Geen
Vertrouwen in informatie	Zeer laag	Laag	Stempel nodig	Hoog
Weten waar je moet zijn	Niet	Zoekend	Duidelijk	Heel duidelijk

Ik wil verdieping

Voorbeeldsituaties

- Je hebt een vraagstuk, theorie en een model. Hoe werkt het **model**?
- **Onderbouwing zoeken** voor een innovatie die je wilt doorvoeren.
- **Verschillende standpunten** over een bepaalde theorie laten zien.
- Beleidsadviseur die een **visie** op onderwijsinnovatie wil onderbouwen.
- **Implementeren** van een onderwijsvernieuwing.

*“Ik zoek **implementatiedetails** voor good practices; hoe is het ingericht, wat zijn randvoorwaarden, roostering, financiering, hoe neem je mensen mee in de vernieuwing, etc? Ook persoonlijke verhalen, hoe overwinnen mensen dingen bij tegenslag?”*

Gedrag

- Zoeken via **Google**.
- Als je weet dat iets interessant is, ga je verder op zoek via een **wetenschappelijke databases**.
- **Bibliotheek** vragen om hulp.
- **CTL** benaderen.
- **Boeken** en artikelen lezen.
- Specifiek onderwerp **met een klein groepje mensen** uitwerken.
- Een **Ted-Talk** kijken voor verdieping.
- **Community** raadplegen.

*“Vooral **diepere informatie vinden**. En het is meestal evidence-based of best practice. Dat motiveert me. Ook wat er achter zit. Lezen vind ik ook meer stimulerend, het laat je meer nadenken.”*

Beschrijving

De onderwijsprofessional heeft zich reeds georiënteerd op een onderwerp over onderwijsinnovatie en wil zich daar verder in verdiepen.

Behoeften

- **Evidence-based** of evidence informed informatie.
- Onderbouwing vanuit de **onderwijservaring**.
- **Doorzoekbaarheid** van informatie, bijvoorbeeld bij artikelen en boeken.
- **Aanpasbaar materiaal**, zodat je het kunt gebruiken in je eigen praktijk.
- Mooie dingen groter maken en in de **etalage** zetten.

*“Bij voorbeelden wil ik weten: **hoe is het ingericht**, hoe kom je tot die dingen? Anders blijft het heel erg hoog-over. Implementatie; hoe regel je roostering, financiën, etc.”*

*“Je probeert dat wat je vindt **om te katten** naar iets waar we iets mee kunnen.”*

Gewenste rol

Keurmeester: behoefte aan een betrouwbaarheidsstempel: wat is waar?
Expert: centrale plek rondom **thema's** m.b.t. onderwijsinnovatie, **met verdieping, persoonlijke ervaring** en goed doorzoekbaar.

*“**Betrouwbaarheid is wel een ding**. Het is niet altijd duidelijk waar iets vandaan komt. Ik wil wel een beetje evidence informed te werk gaan.”*

*“Bijvoorbeeld ChatGPT: probleem is dat het niet betrouwbaar is. Als daar bijvoorbeeld een **stempel van Npuls** op zit, dat het betrouwbaar is, dan zou dat fijn zijn.”*

*“Wat ik **vaak mis is de persoonlijke ervaring**. Het ontbreekt vaak aan de details. (...) Hoe mensen dingen overwinnen zodat je niet stopt bij de eerste de beste tegenslag.”*

Doelen

- Kunnen uitleggen waarom iets goed werkt; wat is het **verklaringsprincipe**?
- Weten wat **de bron** is.
- Je moet weten waar je het over hebt om anderen (docenten) **aan te zetten tot verandering**.
- **Zekerheid en betrouwbaarheid**, weten dat het klopt.
- **Visie over instellingen heen vormen**, bijvoorbeeld over beoordelen.

Houding				
Moeite willen doen	Minimaal	Passief	Gemiddeld	Actief
Behoeft aan ondersteuning	Heel hoog	Gemiddeld	Laag	Geen
Vertrouwen in informatie	Zeer laag	Laag	Stempel nodig	Hoog
Weten waar je moet zijn	Niet	Zoekend	Duidelijk	Heel duidelijk

Ik wil het antwoord

Voorbeeldsituaties

- Vragen waarbij een exact antwoord nodig is, bijvoorbeeld over **examinering**.
- Ik wil **software** gebruiken voor onderwijsvernieuwing; welke applicatie of functionaliteit kan ik daarvoor het best inzetten en hoe?
- Inzet van LMS: hoe werkt bepaalde functionaliteit, aan **welke knoppen** moet ik draaien?
- Lokalen interactiever inrichten: wat werkt goed en wat werkt minder goed?

Gedrag

- Zoeken via **Google**.
- Mensen **persoonlijk benaderen** via e-mail of LinkedIn.
- Een vraag neerleggen bij een **partij met specifieke kennis**, bijvoorbeeld bij een CTL (TLC), kennispunt, kennisnetwerk, SBB, etc.
- Website of expertisecentrum van **collega-instelling** raadplegen.
- Een **ervaren collega** raadplegen.
- Vraag stellen in de **Teamsomgeving van de instelling**.
- **Experimenteren** door dingen uit te proberen.
- Vraag stellen in een **gebruikerscommunity**
- **Documentatie** raadplegen.

Onderwijskundige CTL: "Soms komen docenten ook met een **hele specifieke vraag**, bijvoorbeeld docent wil casussen op een website zetten en studenten daarop laten stemmen en erover discussiëren. Dan ga ik kijken: kan het met Canvas, kun je iets doen met no-code software, etc."

Doelen

- **Advies**, bijvoorbeeld over inzet digitale middelen.
- Heel snel met iets **aan de slag kunnen**.
- **Zekerheid en betrouwbaarheid**; weten dat het klopt.

Beschrijving

De onderwijsprofessional weet waar hij of zij naar op zoek is en wil een precies antwoord.

Behoeften

- Informatie **toegespitst** op de eigen situatie.
- Snel informatie over wat **bepaalde tooling kan bijdragen** aan een bepaalde use case en hoeveel moeite dat kost.
- Heel snel met iets **aan de slag kunnen**.
- Goede **documentatie** (bij tools) en een goede **gebruikerscommunity**.
- **Namen van mensen** waarmee je contact op kunt nemen.
- CTL die **proactief** langskomt bij de instelling.

"Ik denk zo: een **TLC zou bijvoorbeeld regelmatig langs kunnen gaan op afdelingen en daar dingen voorstellen.**"

"Als ik iets verken en ik wil vanuit de taak iets anders doen, dan wil ik **snel informatie** over wat bepaalde tooling daaraan kan bijdragen."

Gewenste rol

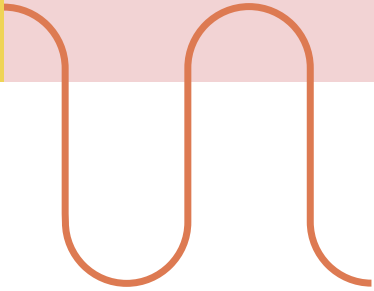
- **Ouder**: iemand die even pas op de plaats maakt. Een persoon die zegt wat we wel en niet moeten doen. 'Hoe concreter, hoe beter.'
- **Instructeur**: zorg dat mensen die dicht in de buurt zitten elkaar kunnen helpen. Daar luisteren docenten naar.

"Ja, het klinkt een beetje stom, maar **kant en klare oplossingen** die met heel weinig moeite geïmplementeerd kunnen worden."

"Ik zou als het ware een **dashboard** willen hebben: bij dit type vraag kan je die applicatie gebruiken. Voor die hebben we al een landelijke licentie, bij die moet je nog door een procedure heen en dat kost 3 maanden, etc."

"Probleem is dat mensen het best luisteren naar **iemand die dicht in de buurt zit**. Daar valt wel iets te verbeteren, hoe Npuls dat moet doen weet ik niet precies."

Houding				
Moeite willen doen	Minimaal	Passief	Gemiddeld	Actief
Behoeft aan ondersteuning	Heel hoog	Gemiddeld	Laag	Geen
Vertrouwen in informatie	Zeer laag	Laag	Stempel nodig	Hoog
Weten waar je moet zijn	Niet	Zoekend	Duidelijk	Heel duidelijk

Onderwijs
bewegen.